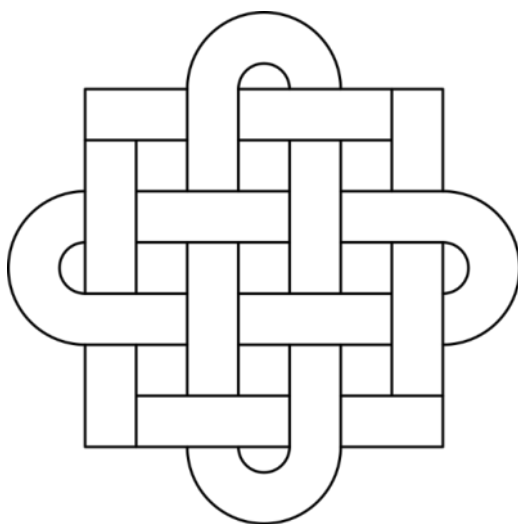

Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark

Nemzeti Emlék hely

HASZNÁLATI TERV

(tervezet)

2023

Használati terv

A 740/2021. (XII. 21.) Korm. rendelet, amely a nemzeti és történelmi emlékhelyek használatáról és fenntartható használatuk támogatásáról, valamint a Nemzeti Örökség Intézete létrehozásáról szóló 144/2013. (V. 14.) Korm. rendelet módosítása alapján a kultúráért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a nemzeti és történelmi emlékhelyek használati rendjéről – továbbiakban emlékhely – az adott emlékhely sajátosságainak megfelelő, az említett Korm. rendelet 1.§-ában meghatározott használati célok szerint rendszerezett használati tervet készít.

A használati tervet a(z) *Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark* Nemzeti Emlékhely üzemeltetője készítette el a Nemzeti Örökség Intézete szakmai iránymutatása és felügyelete, valamint az üzemeltető tulajdonosainak – Magyar Állam (képviseli: Kulturális és Innovációs Minisztérium), Magyarok Világszövetsége, Ópusztaszer Község Önkormányzata, Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata, Szeged-Csanádi Egyházmegye, Szer Üzenete alapítvány – hozzájárulása alapján.

A használati terv tartalmának érvényre juttatásáért és az alábbiakban ismertetett tervek, programok, projektek megvalósításáért az üzemeltető felelős.

Az Emlékhely üzemeltetője a használati tervre vonatkozó tervezetet honlapján véleményezés céljából hatvan nappal közzétette. Az üzemeltetője a használati tervet az emlékhelyen elhelyezett hirdetőtáblán vagy – amennyiben honlappal rendelkezik – a nemzeti emlékhely tényének feltüntetésével a honlapján is közzéteszi.

A használati terv szükség esetén bármelyik fél kezdeményezésére módosítható.

Az emlékhely egyes használati céljaihoz kapcsolódó, az emlékhely helyszíneinek, egyes elemeinek használatra is vonatkozó ajánlások, előírások:

- Általános, idegenforgalmi és köznapi használati mód esetében
 - Az emlékhely méltóságát mindenkor biztosítani kell.
 - Tilos minden olyan tevékenység, amely az emlékhely szellemiségével nem összeegyeztethető.
 - Tilos minden olyan magatartás, amely a kegyeleti és/vagy szakrális elvárásokat sérti.
 - Tilos az emlékhely nem rendeltetésszerű használata.
- Az ünnepi és protokolláris használati mód esetében
 - Biztonsági feltételek megteremtése a biztosítást végző szervekkel együttműködve; szükség szerint a köznapi és idegenforgalmi használat korlátozása; forgalomkorlátozás; a zavaró, egyéb rendezvények tiltása.

Az emlékhely azonosító adatai¹:

1.	Az emlékhely jogszabály szerinti megnevezése:	Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (ÓNTE Nonprofit Kft.)			
	Elérhetőség:	Postacím: 6767 Ópusztaszer, Szoborkert 68.			
		Telefonszám: +36 62 275 133			
		E-mail: info@opusztaszer.hu			
		Web: www.opusztaszer.hu			
	Helyrajzi számok:	055/8, 055/4, 055/6, 055/10, 055/10/A,B,C,D,F,G,H,J,K,L,M,N,P,R,S,T,V, 055/11, 055/11/A,B,C,D,F,G,H,J,K,L,N,P,R,S,T,V,X,Y, 055/12, 055/12/A,B,C,J,K,L,M,N,P,R,S,T,V			
		EOV		WGS84	
		X	Y	X	Y
	EOV/WGS 84 koordináta:	127624	730336	N46° 30' 06.72"	E20° 3' 43.45"
2.	Tulajdonos és elérhetősége:	A többségi tulajdonos Magyar Állam nevében a tulajdonosi jogokat (79,49 %) a Kulturális és Innovációs Minisztérium gyakorolja.: cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10–14., ügyfélszolgálat e-mail címe: ugyfelszolgalat@kim.gov.hu ; ügyfélszolgálat telefonszáma: +36 (1) 896 2203			
3.	Egyéb használatra jogosult: (vagyonkezelő, fenntartó, üzemeltető) és elérhetőségei	ÓNTE Nonprofit Kft.: cím: 6767 Ópusztaszer, Szoborkert 68., telefon: +36 (62) 275- 257, e-mail: titkar@opusztaszer.hu (üzemeltető) Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.: cím: 1133 Budapest, Pozsonyi út 56., központi telefon: + 36 (1) 237-4400, központi fax: +36 (1) 237-4100, e-mail: info@mnv.hu Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága: cím: 6000 Kecskemét, Liszt Ferenc u. 19., központi telefon: +36 (76) 482-611; fax: +36 (76) 481-074, e-mail: titkarsag@knp.hu Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság: cím: 1132 Budapest, Visegrádi u. 49., központi telefon: +36 (1) 769-1704, ügyfélszolgálat fax: +36 (1) 769-0715, +36 (70) 900-1010, Ügyfélszolgálat e-mail: info@szgyf.gov.hu Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság cím: 6720 Szeged, Stefánia 4., központi telefon: +36 (62) 599-599, központi fax: +36 (62) 599-555, e-mail: titkarsag@ativizig.hu			

¹ Szükség szerint a cella bővíthető

		Magyar Közút Nonprofit Zrt.: cím: 1024 Budapest, Fényes Elek utca 7-13., telefon: +36 (1) 819-9000, fax: +36 (1) 819-9540, e-mail: kozut@kozut.hu, info@kozut.hu		
4.	Kapcsolattartó:	Kertész Péter		
	Kapcsolattartó elérhetősége:	E-mail: titkar@opusztaszer.hu		
		Telefonszám: +3662275243		
5.	A használatában és megőrzésében érintett és érdekelt egyéb szereplők:	Szer Üzenete Alapítvány, Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata, Ópusztaszer Község Önkormányzata, Szeged-Csanádi Egyházmegye, Magyarok Világszövetsége		
6.	Műemlék	<u>igen</u> /nem	hrszt: 055/12	típusa:
	Árpád-emlékmű			
	Szer Monostor	<u>igen</u> /nem	hrszt: 055/12/R	típusa:
7.	Helyi védettség	<u>igen</u> / <u>nem</u>	hrszt:	típusa:
8.	Természetvédelmi terület	<u>igen</u> /nem	hrszt: 055/4, 055/10, 055/11, 055/12	típusa: tájvédelmi körzet

Az emlékhely rövid ismertetése:

9.	Az emlékhely rövid ismertetése, alapadatok:	Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amely őrzi a tizenegy évszázaddal ezelőtt lejátszódó honfoglalás emlékét. Ópusztaszer a magyarság múltjának, történelmének, identitástudatának fontos helyszíne. Mint Nemzeti Emlékhely történetiségével és környezetével összhangban, harmonikusan fejlődik, miközben versenyképes turisztikai desztinációként és megkerülhetetlen szakmai-tudományos szereplőként is funkcionál.		
10.	Védettségéből következő előírások részletes ismertetése:	1. a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 1.1.1. A régészeti lelőhely védelme, feltárásokra vonatkozó kötelezettség 1.1.2. Próbafeltárásra, megelőző feltárásra, mentőfeltárásra vonatkozó előírások, nagyberuházás esetén követendő teendők 1.1.3. Lelelőhelyek feltárást követő védelme 1.1.4. A műemlékek használatával, hasznosításával, fenntartásával kapcsolatos kötelezettségek		

		1.1.5.Védett kulturális javak használatával, kezelésével, országból történő kivitelével kapcsolatos szabályok 1.1.6.Tűrési kötelezettség nemzeti emlékhelyekkel kapcsolatos hatósági eljárás során. 2. az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2.1.1.Általános követelmények az épített környezet átalakításával kapcsolatban 2.1.2.Építési tevékenység végzésének szabályai 2.1.3.Építési tevékenységgel összefüggő tilalmak 2.1.4.Telekalakítás szabályai 2.1.5.Településrendezési célok érdekében az önkormányzatot illető elővásárlási ill. kisajátítási jog 2.1.6.Kiszolgáló, ill. lakóút létesítési idegen ingatlanon 2.1.7.Beépítés, beültetés, helyrehozatali kötelezettség 2.1.8.Építményekkel kapcsolatos követelmények 2.1.9.Használatbavétel 2.1.10. Az épített környezet egyes elemeire vonatkozó szabályok 2.1.11. Az építészeti örökség védelmére vonatkozó előírások 3. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 3.1.1.A vadon élő állatok és a táj védelméről szóló előírások 3.1.2.Élőhelyek általános védelme 3.1.3.Védett természeti területekre vonatkozó szabályok 3.1.4.Védett növény és állattársulások 4. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet. 5. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet.
11.	Az emlékhelyet és annak kezelését érintő hatályos jogszabályok, az Emlékhelyet érintő jelenlegi vonatkozó helyi előírások (ÖRT, HÉSZ besorolás stb.):	- A 2011. évi CXLIX. törvény a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról - 740/2021. (XII.21.) Korm. rendelet a nemzeti és történelmi emlékhelyek használatáról és fenntartható használatuk támogatásáról az adott emlékhelyet érintő valamennyi országos védettséget biztosító konkrét jogszabályok felsorolása (pl. műemlékvédelmi jogszabályok, természetvédelmi tv., önkormányzati rendeletek stb.) - az emlékhelyre, mint ingatlanra vonatkozó helyi szabályok, mint például ÖRT, HÉSZ és egyéb dokumentumokban fellelhető besorolások

		- a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény; - a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény; - a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI törvény; - az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény; - az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI törvény; - a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény; - az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény; - a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény; - az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X.4.) Korm. rendelet; - a nemzeti emlékhelyek használati rendjéről szóló 302/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet; - az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet; - az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet.
12.	Az emlékhely és a hozzá fűződő nemzeti érték ismertetése, emlékhellyé nyilvánítás rövid indoklása: <i>(maximum 1000 karakter)</i>	Ópusztaszer az első magyar törvénykezés színhelyeként tartjuk számon. A területet, Ond vezér, majd leszármazottjai, a Bor-Kalán nemzetség birtokolta; itt épült Szer nemzetségi monostora, amely a török hódoltság időszakáig meghatározó szereplővé tette a térséget a Dél-Alföldön. Romjait 1970-ben tárták fel. 1896-ban, a honfoglalás ezredik évfordulójának ünnepségsorozatában Ópusztaszeren Árpád-emlékmű és emlékoszlop készült. 1970. április 29-én Budapesten összeült a Pusztaszeri Emlékbizottság, majd fokozatosan kialakult a történeti emlékpark, az 1991-ben felépült Rotundában pedig elhelyezték a Feszty-körképet. Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín. Helyet és alkalmat ad a magyarok találkozására. Zarándokhely, összekötő kapocs a határon túli és az anyaországi magyarok között. Őrzi nemzeti értékeinket, hagyományainkat, azokat közvetíti a magyarság felé, ezáltal szolgálja megmaradását és a nemzeti öntudat erősödését.
13.	Az emlékhely fennálló állapotának – leíró bemutatása: <i>(maximum 1000 karakter)</i>	Az 55 hektárnyi területen elhelyezkedő turisztikai látványosság a Kiskunsági Nemzeti Park, ezen belül a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet része, csodálatos természeti környezettel. Az 1896-ban átadott Árpád-emlékmű immár felújított állapotban tekinthető meg. Az 1970-es években feltárt monostorrom, a hozzá tartozó Szeri Gyógynövényház

		és kert révén élővé varázsolja a korábban itt élő szerzetesek hagyományait. A Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény a dél-alföldi régió paraszti világát, a Nomád Park, és annak jurtái a honfoglalás korát idézik meg. Az 1991-ben átadott és azóta felújított Rotunda, szívében a Feszty-körképpel és több ezer négyzetméter kiállítóterével, a 2015-ben létrehozott Látogatóközpont pedig időszakos kiállításokkal és 3D vetítőteremmel fogadja az érdeklődőket. A Körtevíz-tó körüli Tiszai fafeldolgozás emlékhelye új kiállítással gazdagodott. Ezen kívül számos műalkotás és emlékmű teszi teljessé az emlékhely megtekintésének élményét.
14.	Jelenleg az emlékhely használatával kapcsolatosan kialakult szokások, hagyományok ismertetése: <i>(maximum 1000 karakter)</i>	Anonymus Gestájának a romantikus történetírás „első magyar országgyűlésre” vonatkozó gondolatisága, az 1896-ban emelt Árpád-emlékműben testesül meg. A nemzeti emlékhellyé nyilvánításán fáradozók már a 19. sz. végétől évente ünnepelték itt a honalapító vezért a „Szobori Búcsú” keretében. Néprajzi hagyományőrző rendezvényeink segítenek ápolni a tradíciókat és továbbadni azt a felnövekvő generációk számára. Történelmünk keresztény hitre térésétől a török hódoltság idejéig virágzó nemzeti monostor vadregényes romjai és a köré épült kulturális turisztikai témapark kifejezik a több, mint ezer éves magyar állam s nép legitimitását a Kárpát-medencében. Megalapítottuk a Szer Üzenete-díjat, melyet minden esztendőben olyan magyar ember kapja, aki a hazaszeretet, hűség példaképe, és a magyarság összetartozását hirdeti életével. Az ásatás során előkerült harangöntő műhely és forma alapján 2007-ben harangot öntöttünk (Szer Hangja), mely a felszentelése óta minden délben megszólal.
15.	Jövőbeni javaslat a használatra, ajánlások, célok: <i>(maximum 1500 karakter)</i>	Az Emlékpark alaptevékenységéhez és arculatához igazodva a továbbiakban is alapvető feladatának tekinti a magyar történeti, régészeti és néprajzi kiállítások bemutatását és rendezvények megszervezését. A jövőben azonban szeretnénk nagyobb hangsúlyt fektetni olyan, elsősorban a fiatal korosztályokat megszólító programokra, fesztiválokra, amelyek szélesebb körben teszik ismertté emlékhelyünket. Ezen felül fokozni szeretnénk látogatóbarát jellegünket, többek között például egy melegétel kiszolgálására alkalmas vendéglátó egység felépítésével. Fontos továbbá a Szeri Gyógynövényház és Kert szerepének erősítése, ezzel a hagyományos „történeti-néprajzi-régészeti” megközelítésből történő kilépés. Ezt a célt szolgálják a természettudományos jellegű kiállításaink is.

16.	Rövid-, közép-, és hosszútávú használata, fejlesztése: (maximum 1500 karakter)	Rövidtávon • Infrastruktúra állagmegóvása • A szakképzett és tapasztalattal rendelkező humán erőforrás megtartása • Stratégia alapú, célcsoport-orientált marketing-tevékenység és látogatómenedzsment megvalósítása • Az Ópusztaszer-Szeged kerékpárút vonal megépülésével a kerékpáros turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása, együttműködések erősítése a térség turisztikai szereplőivel. Középtávon • Az Emlékpark emblemikus épület-együttese, a Csete-jurták felújítása • Látogatói komfortnövelő beruházások, így többek között egy az Emlékpark területén elhelyezkedő csárdaépület kialakítása. • Az infrastruktúra kisebb léptékű fejlesztése • Oktató-képző tevékenység fejlesztése • A fogyatékkal élők számára biztosított szolgáltatások fejlesztése Hosszútávon • Az elavuló, nem a kornak megfelelő kiállítások koncepcionális átalakítása, cseréje. • A folyamatos technikai fejlődés által megnyíló új lehetőségek bevonása a látogatói élmény fokozásába. • Megújuló energiatermelő rendszerek telepítésével energiatakarékosabb működtetés elérése. • Az Emlékpark jelenleg kihasználatlan erdőterületeinek bevonása a látogatói térbe. • Szálláshely kialakítás lehetőségeinek vizsgálata.
17.	Folyamatban lévő fejlesztés: (milyen forrásból, milyen előkészítettséggel)	Több éves előkészítő munka eredményeként jelentős energetikai fejlesztés valósul meg az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban. A projekt célja a Feszty-körképnek és számos állandó kiállításnak helyet adó Rotunda épületének energetikai korszerűsítése. A Rotunda az 1980-as években épült, azóta komolyabb felújítás a tetőfedés és a tetőrétegrendek 2010-ben történt cseréjén kívül nem történt. Az épület, méretéhez viszonyítva aránytalanul magas energiafelhasználással működik, ami egyszerre jelent fokozott környezetterhelést és magas fenntartási költségeket. Ennek oka egyrészt a gépészeti berendezések eredetileg is alacsony, illetve időközben leromlott hatásfoka, másrészt az

		épület nem megfelelő hőszigeteltsége, az elavult nyílászárók, valamint a szigeteletlen homlokzat miatt. A magas üzemeltetési költségekhez a többségében elavult fényforrások is hozzájárulnak. „A Rotunda épületének energetikai fejlesztése az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban” c. projekt (KEHOP-5.2.2-16-2022-00154) keretében az épület energiahatékonyságának javítása több tevékenység együttes megvalósításával érhető el. Ezek a tevékenységek: az épület hűtési, fűtési, szellőztetési és használati melegvíz rendszereinek korszerűsítése, az épület szigetelése, az elavult nyílászárók cseréje, valamint a világítási rendszerek energiatakarékos átalakítása. Az épület fűtéséhez a jövőben gázra nem lesz szükség. A fűtést és a hűtést is talajszonda mezővel kiegészített hőszivattyúk látják majd el, az épület energiaellátása nagy arányban megújuló energiaforrásokkal lesz biztosított. Ehhez a geotermikus energia mellett napenergia is hozzájárul a tetőre telepített napelemeken keresztül. Az új gépészeti berendezéseket modern épületfelügyeleti rendszerrel lehet majd irányítani. A sikeres projektmegvalósítást követően a Rotunda a korábbi „EE” energetikai besorolásról „BB” energetikai besorolásúvá válik.
18.	Fenntarthatóság (látogatottság növelése):	• a nemzeti emlékhelyi környezet kezelése, ápolása; • az Emlékpark mint szolgáltató intézmény teljes körű működtetése, az üzemeltetés személyi és tárgyi feltételeinek a rendelkezésre álló források keretein belüli legmagasabb szintű biztosítása • a hazai és nemzetközi szakmai, tudományos életben való aktív részvétel • az infrastruktúra állagmegóvása – többek között, kiemelten a Csete jurták, valamint a monostor rom mielőbbi karbantartási és állagmegóvási feladatainak elvégzését
19.	A rendkívüli (havaria) eseményekkel kapcsolatban követendő, jogszabályban rögzített intézkedések és védelmi előírások ismertetése:	2001. évi LXIV. tv: 27.§, 41.§-43.§, 61./B.§ 68/2018. (IV.9.) korm.rendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos jogszabályokról 21.§ – 47.§, 56.§ - 57.§
20.	Korábbi emlékhely támogatások felsorolása: 740/2001. (XII.21) Korm rendelet szerint (mikor/mire/mennyit/státusz)	2015.: 5.300.000 Ft. – Sürgős helyreállítási és karbantartási feladatok az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark területén (teljesített) 2016.: 3.484.600 Ft. – Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark honismereti múzeumpedagógiai tevékenységének népszerűsítése a nemzeti identitás

		növelése érdekében történelem szakos tanárok és diákok körében. (teljesített) 2017.: 3.500.000 Ft. – Felújítási és karbantartási munkálatok elvégzése a skanzen területén (teljesített) 2018.: 3.500.000 Ft. – A Honfoglaló eleink c. időszaki kiállítás létrehozása és bemutatása. (teljesített) 2019.: 3.900.000 Ft. – Legsürgősebb épületfelújítási munkák a skanzenben. (teljesített) 2020.: 6.200.000 Ft. – Nádtetők felújítása és nyomdai munkák. (teljesített)
21.	Térképmelléklet A beazonosíthatóság, megközelíthetőség ábrázolásához megfelelő méretarányú térképmelléklet	<i>ld melléklet</i>
22.	Fotódokumentáció Helyszín bemutatása, ismertetésének képi anyaga	<i>ld melléklet</i>

Megrendelés szám: 1511623/4/2020

10

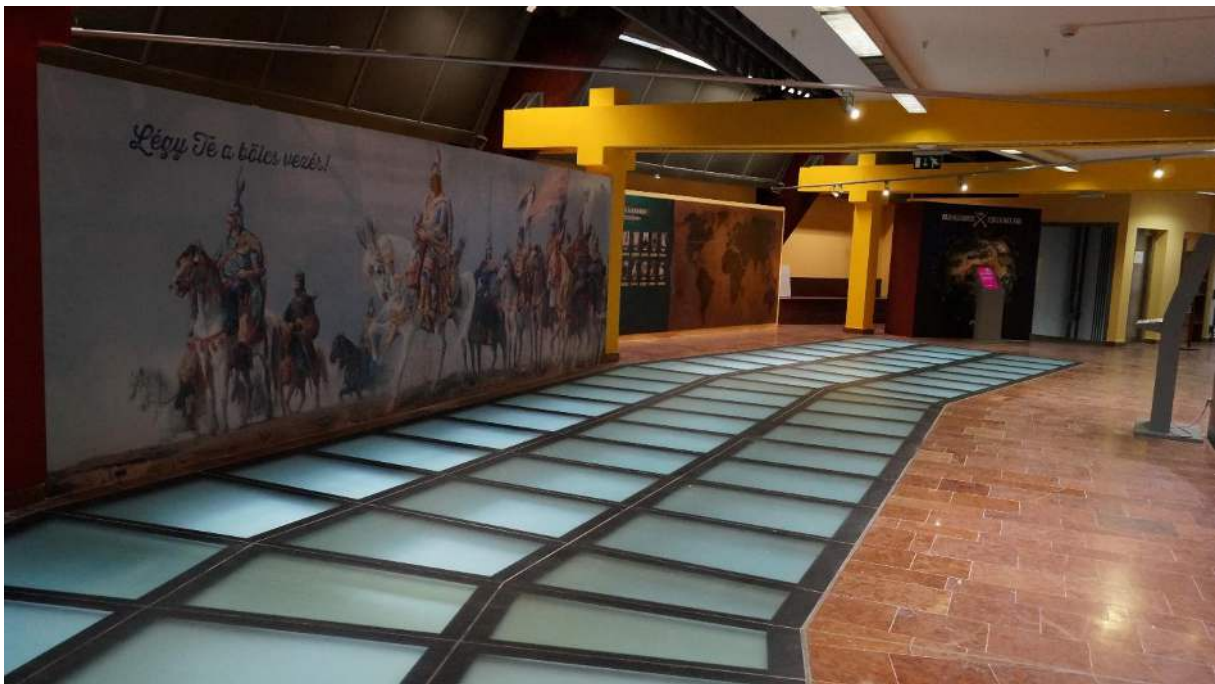
Fotódokumentáció:

A millenniumra emelt Árpád-emlékmű

Szeri Gyógynövényház

Rotunda – Multimédiás játszóter

Rotunda – Kincsek a földből – Régészet és numizmatika

Rotunda – „Ilyet nem látott a Kárpát” – Így készült a Feszty-körkép

Főbejárat

Feszty-körkép

Szentes-dónáti szélmalom

Nomád Park

Rotunda

Körtvély-tó, háttérben a Csete-jurták

A megújult tiszai fafeldolgozás kiállítás és a helyreállított bögőshajó

Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark felülnézeti térképe

Aláírások: